

Силабус курсу

Правові інституції України

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 08 «Право»

Спеціальність 081«Право»

Освітньо-професійна програма «Право»

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.ю.н., в.о.зав. кафедри теорії права та конституціоналізму

Чудик Наталія Олегівна

Чудик Наталія Олегівна

Контактна інформація

natali_ternopil@ukr.net, +380505211361

Опис дисципліни

«Правові інституції України» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері права. Студенти отримують теоретичні знання і практичні навички щодо діяльності правових інституцій України, а саме: судів загальної юрисдикції, Конституційного Суду України, органів прокуратури України, Національного антикорупційного бюро України, органів системи МВС України, Національного центрального бюро Інтерполу, органів нотаріату, органів адвокатури.

Фахівці з права володіють знаннями щодо системи державних органів, які вони мають склад та структуру, якими є принципи їх організації, які функції вони виконують.

По завершенню вивчення дисципліни «Правові інституції України» студенти можуть обґрунтовано здійснити аналіз діяльності державних органів України, як ці органи взаємодіють один з одним, іншими державними та громадськими організаціями, та визначити яке їхнє соціальне призначення.

Структура курсу

Години
(лек. / прак.)

Тема

Результати навчання

Завдання

2 / 2	1. Основні поняття, предмет, система й нормативні джерела дисципліни —Правові інституції України	Знати поняття правових інституцій України, їх систему. Основні напрямки та головні риси їх діяльності. Поняття і види принципів діяльності. Законність як універсальний принцип діяльності державних інституцій.	Тести, опитування
2 / 2	2. Судова влада в Україні	Знати поняття і значення судової влади. Історія становлення судових органів в Україні. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Взаємозв'язок судової влади і законодавчої влади.	Тести, опитування, есе
4 / 4	3. Загальна характеристика судової системи України.	Знати поняття судової системи в Україні. Засади організації судової влади. Правове регулювання діяльності органів судової влади. Організаційні основи судоустрою. Місцеві суди в Україні, їх склад і компетенція. Види і склад апеляційних судів. Вищі спеціалізовані суди, їх склад і повноваження. Верховний суд .	Тести, опитування, практ.завдання
2 / 2	4. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні	Вміти подавати конституційне подання, конституційне звернення та конституційну скаргу. Проаналізувати завдання, склад, принципи діяльності, порядок утворення та повноваження Конституційного Суду.	Тести, опитування, есе
2 / 2	5. Статус суддів в Україні	Знати порядок зайняття посади судді. Національна школа суддів України, її статус та структура. Дисциплінарна відповідальність судді. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень. Суддівське самоврядування. Забезпечення суддів.	Тести, опитування, практ.завдання
2 / 2	6. Органи, що забезпечують функціонування судової влади.	Знати принципи діяльності та структуру органів суддівського самоврядування, вищої кваліфікаційної комісії суддів України та національна школа суддів України.	Тести, опитування, практ.завдання
2 / 2	7. Органи прокуратури України	Розуміти недоліки і переваги реформи системи прокуратури. Вміти аналізувати діяльність органів прокуратури та її роль в Україні для суспільства та держави. Засади організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури. Організаційні основи системи прокуратури. Система прокуратури України. Правове регулювання діяльності органів прокуратури. Статус та гарантії незалежності прокурора. Загальні права та обов'язки прокурора Відповідальність прокурора. Міжнародно-правове співробітництво прокуратури з компетентними органами іноземних держав у сфері кримінального судочинства.	Тести, опитування
2 / 2	8. Органи досудового розслідування.	Усвідомлювати особливість завдання органів досудового розслідування. Розуміти правову основу діяльності органів досудового розслідування. Їх завдання, принципи діяльності в Україні.	Тести, опитування, практ.завдання

2 / 2	9. Органи внутрішніх справ України.	Знати завдання, повноваження та структура МВС України. Проаналізувати правову основу та принципи діяльності Національної поліції України. Міжнародне співробітництво та взаємодія поліції з органами державної влади та органами місцевого самоврядування.	Тести, опитування, есе
2 / 2	10. Служба безпеки України	Здійснити аналіз правового регулювання діяльності органів СБУ. Знати принципи діяльності, структуру та повноваження СБУ. Правове становище співробітників СБУ, їх права і обов'язки. Гарантії законності в діяльності Служби безпеки. Соціальний і правовий захист працівників органів безпеки.	Тести, опитування, прак.завдання
2 / 2	11. Органи та установи юстиції України	Знати принципи діяльності, функції та систему органів юстиції. Здійснити аналіз системи органів, діяльність яких спрямовується і координуються Міністром юстиції України.	Тести, опитування, прак.завдання
2 / 2	12. Нотаріат в Україні	Проаналізувати правові основи нотаріальної діяльності. Здійснити загальну характеристику правового статусу нотаріуса. Розробляти проекти нотаріальних документів.	Тести, опитування, есе
2 / 2	13. Адвокатура України	Розуміти суть адвокатської діяльності. Здійснити аналіз принципів, видів та організаційних засад діяльності адвоката. Розробляти проекти процесуальних документів.	Тести, опитування, прак.завдання
2 / 2	14. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	Здійснити загальну характеристику інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Призначення на посаду, звільнення з посади та припинення його повноважень. Проаналізувати правовий статус та гарантії діяльності омбудсмена.	Тести, опитування

Літературні джерела

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 38. Ст.502.
2. Виборчий кодекс України : Закон України від 19 грудня 2019 р. № 396-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. Відомості Верховної Ради УРСР. 1990. № 31. Ст.429.
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.). URL :<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Конституція Автономної Республіки Крим від 21 жовтня 1998 р., затв.Законом України від 23 грудня 1998 р. № 350-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 5-6. Ст.43.

6. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 грудня 2016 р. № 1798-VIII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.
7. Про військово-цивільні адміністрації : Закон України від 03 лютого 2015 р. № 141-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141-19>
8. Про громадські об'єднання : Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI (із змін.). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
9. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
10. Про комітети Верховної Ради України : Закон України від 4 квітня 1995 р. № 116/95-ВР (в ред. Закону від 22 грудня 2005 р. № 3277-IV). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вр>.
11. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
12. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV (із змін.). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
13. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III (із змін.). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>.
14. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII (із змін.). URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
15. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр>
16. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
17. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21 грудня 1993 р. № 3759-XII (в ред. Закону від 12 січня 2006 р. № 3317-IV). URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>
18. Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України : Закон України від 19 грудня 2019 року № 400-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-20#Text>
19. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр>
20. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
21. Про Центральну виборчу комісію : Закон України від 30 червня 2004 р. № 1932-VI (із змін.). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1932-15>

**МОНОГРАФІЇ, ПІДРУЧНИКИ, НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ,
ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ СТАТЕЙ, ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ НА
КОНФЕРЕНЦІЯХ, КРУГЛИХ СТОЛАХ**

22. Глушков В.О. т.і. (Глушков, Валерій Олександрович та ін.) Судові та правоохоронні органи України: Навч. посіб. Міжгалузева акад. управл.; В. О. Глушков, С. А. Кузьмін, В. В. Михайленко. Київ: ВД «Дакор», 2018. 371 с.
23. Григоренко І.А. Правоохоронна діяльність в Україні та Німеччині (порівняльно-правове дослідження): Автореф... дис. ... канд. юрид. наук (12.00.01)/ МВС України, НАВС. Київ, 2018. 19 с.
24. Дякович М. Нотаріат як інститут охорони захисту прав та інтересів осіб. Право України. 2018. № 6. С.114-119.
25. Калиниченко А. Теоретичні аспекти судового компромісу в кримінальному судочинстві України держави. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 2. С. 147-152.
26. Козленко В. Види гарантій діяльності Національного антикорупційного бюро України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 1. С. 98-102.
27. Кримінальний процесуальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р. : (офіц. текст). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. 408 с.

28. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката: моногр./ Удалова Л. Д., Савицька С. Л. К.: КНТ, 2018. 170 с.
29. Мічурін Є.О. Правочини. Зразки нотаріальних документів: Навчально-практичний посібник: Коментар цивільного законодавства, нові види договорів, зразки нотаріальних документів, коментар до окремих зразків документів Х.: Еспада, 2019. 464 с.
30. Мукан І. Застосування рішень Європейського суду з прав людини у процесуальних документах прокурорів та слідчих прокуратури Тернопільської області. Вісник прокуратури. 2018. № 6. С. 36-37.
31. Організація судових та правоохоронних органів України: навчальний посібник/ Л.В.Ярова, О.В.Матвеевський. Одеса: Фенікс, 2018. 428с.
32. Предмесніков О. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері державної правової політики: нормотворчість і правова експертиза. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 2. С. 56-61.
33. Романюк Я., Лащук Є. Детермінанти корупції в судовій системі України або чи можна очікувати позитивного оновлення суддівського корпусу. Право України. 2020. № 6. С.134-155.
34. Самбор М. Поліція та органи внутрішніх справ: роздуми про співвідношення понять. Право України. 2018. № 4. С.149-156.
35. Скрипнюк В. Система організації державних органів у контексті забезпечення принципу поділу влади (органи прокуратури). Юридична Україна. 2019. № 4. С. 9 –14.
36. Смірнов М. Правова природа та особливості нагляду прокурора у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 2. С. 108-112.
37. Стефанчук М. Форми та способи реалізації прокуратурою функцію представництва інтересів громадян або держави в суді. Вісник прокуратури. 2018. № 3. С. 34-48.
38. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник/ І.В.Тетарчук. Центр учбової літератури. 2019. 200с.
39. Тищенко В. Державний контроль за нотаріальною діяльністю в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 2. С. 62-66.
40. Удалова Л. Д., Рожнова В. В., Савицький Д. О., Хабло О. Ю. Кримінальний процес в питаннях і відповідях: навч. посіб. 3–є вид., допов. К.: Видавничий дім «Скіф», 2019. 256 с.
41. Турман Н. Процесуальний статус та роль медіаторів при укладенні угод у кримінальному провадженні. Підприємництво, господарство і право України. 2019. №4. С.113-117.
42. Чудик Н.О. Трансформація прав людини в умовах глобалізації суспільства. «Globalizacja droga ku przyszłości» Redakcja: dr. Matgorzata Kotecka, ks.prof. Dr.hab. Jan Zimny. Stalowa Wola. 2017. P. 365–375.
43. Чудик Н.О. Сім'я і право: внутрішньо національний та міжнародний аспекти. «Malzenstwo I rodzina». Redakcja: ks. prof. Dr. hab. Jan Zimny. Katowice. 2019. P 54-65.
44. Чудик Н.О. Теоретичні та практичні аспекти реформування інституту адвокатури: монографія. За заг. ред. Н. З. Рогатинська, С. В. Банах, Н. В. Береза (та ін.). Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 101–127 с.
45. Чудик Н.О. Судова реформа – вагомий крок до Європейського правосуддя. Актуальні проблеми правознавства. 2017. № 3. С. 193–196.
46. Чудик Н.О. Завдання та функції адвоката в адміністративному процесі. Актуальні проблеми правознавства. 2018. № 3. С. 34–39.
47. Чудик Н.О. Моделі адміністративної юстиції в зарубіжних країнах. Актуальні проблеми правознавства. 2019. № 1. С. 86–91.
48. Чудик Н.О., Антоник Є.М. Інститут викривачів у запобіганні та протидії корупції в Україні. Актуальні проблеми правознавства. 2019. № 4. С. 141–146.
49. Фурса С. Я. Нотаріат України: Книга 1. Організація нотаріату з практикумом. Підручник у трьох книгах. К.: Видавництво «Алерта», 2020. 484 с.
50. Хотянець П. Захист суддів від неналежного тиску: міжнародно-правові стандарти, досвід правового регулювання у пострадянських країнах. Право України. 2020. № 5. С. 143-154.

51. Chudyk N.O. International and Legal Standards of Judicial Control over the Realization of the Suffrage. *European Reforms Bulletin*. 2019. № 1. S. 79–83.
52. Chudyk N., Teremetskyi V., Martseliak O., Velychko V., Martseliak S., Shamrai V. Legal Positions of the European Court of Human Rights on the Right to Free Elections and Their Influence on the Formation of a Democratic Electoral System. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2021. Vol. 24, Issue: 1S: Business Ethics and Regulatory Compliance, 1-9. URL: <https://www.abacademies.org/articles/legal-positions-of-the-european-court-of-human-rights-on-the-right-to-free-elections-and-their-influence-on-the-formation-of-a-dem-12271.html>
53. Chudyk N.O. Will mediation become an effective and sought-after alternative to litigation? Promotion of social and economic values in the context of European integration. (Moldova, 10-11 desember 2019 p.) . *Moldova*, 2019. P. 14– 17.
54. Juliane Kokott and Martin Kaspar. Ensuring Constitutional Efficacy. *The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law*. Eds. Rosenfeld, Michel, and AndrásSajó: Oxford University Press. November 21. 2012. P. 809.
55. Karpachova N., Dobrianska O., Punda O., Protsiuk I., Zhuravel Ya., Chudyk N., Korotun O. Impact of Direct Effect of Constitutional Norms and Practice of the European Union on the Efficiency of Human Rights' Realization and Protection. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 2021. Vol. 24, Special Issue 1, P. 1-8. URL: <https://www.abacademies.org/articles/impact-of-direct-effect-of-constitutional-norms-and-practice-of-the-european-union-on-the-efficiency-of-human-rights-rea.pdf>
56. Kelsen, Hans. *General Theory of Norms*. Oxford [England]: Clarendon Press, 2011. P. 104
57. Louis Favoreu, Xavier Philippe. La place du Conseil constitutionnel dans la Constitution de 1958. URL: <http://blog.ac-rouen.fr/lyc-bloch-notes/files/conseil-constitutionnel-17365.pdf> (Last accessed: 20.04.2021).
58. Rotunda, Ronald D, and John E. Nowak. *Principles of Constitutional Law*, 2016. P. 58.
59. Teremetskyi V. I., Chudyk N.O. Impact of the European Court's Legal Attitude on the Electoral System in Ukraine. *European Reforms Bulletin*. 2021. № 1. S. 113–117.

Інтернет-ресурси:

1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. www.gp.gov.ua – Офіційний сайт Офісу Генерального Прокурора (Україна) .
3. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
5. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України.
6. <http://mvs.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України.
7. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20 %	20 %	20 %	40%	100 %
1. Усне опитування під час заняття (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Усне опитування під час заняття (8 тем по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Активна участь у тренінгах, презентації та самопрезентації = 20 балів. 2. Написання КПЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КПЗ = 30 балів.	1. Тестові завдання (25 тестів по 2 бали за тест) – макс. 50 балів 2. Завдання. 1 – макс. 25 балів 3. Завдання. 2 – макс. 25 балів	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно

E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом